

HUNGRAIL
MAGYAR VASÚTI EGYESÜLET

30% - 2030

A vegyi anyagok tartályos szállításának helye a klímasemlegességre törekvő Európában

Hódosi Lajos

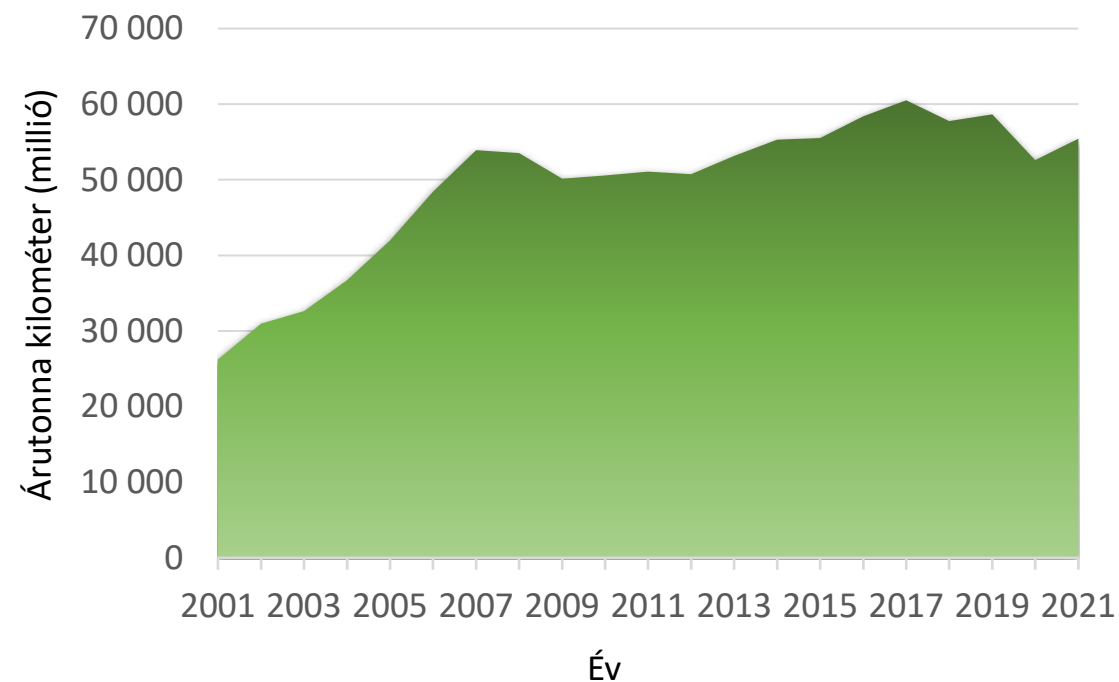
ügyvezető igazgató

HUNGRAIL Magyar Vasúti Egyesület

2023.03.21.

BUDAPEST

- Miért fontos a nagyobb teherforgalom átterelése a vasútra
- Mi a modális megoszlás jelenleg az áruszállításban
- Milyen típusú vasúti áruszállítás létezik?
- Hogyan lehet elősegíteni a vasúti teherszállítást?
- HUNGRAIL – **vasúti áru fuvarozási versenyképességi program**

- A **szállított áruk** mennyisége **megkétszereződött az elmúlt 20 évben**;
- Egyre több árut szállítanak egyre nagyobb távolságokra;
- A közlekedési módok jelentősen eltérnek az öko-egyensúly és a környezeti kompatibilitás tekintetében;
- A repülőgépekhez, teherautókhoz és uszályokhoz képest a **tehervonatok sokkal klímabarátabbak**;
- Ha társadalomként komolyan vesszük a klímavédelmet, akkor a **vasúti teherszállítást nem lehet megkerülni**;

MIÉRT FONTOS A NAGYOBB TEHERFORGALOM ÁTTERELÉSE VASÚTRA

A vasút megvédi az éghajlatot

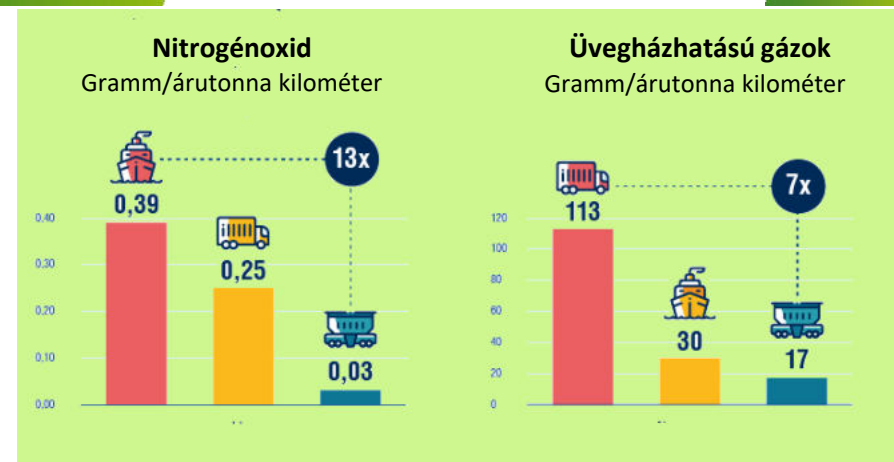
- **A tehervonatok 5-ször energiahatékonyabbak, mint a teherautók** alacsony gördülési ellenállásuk miatt
- Kevesebb az energiafelhasználás: **egy tehervonat akár 52 kamiont is helyettesít**, 52 olyan kamiont, amely egyébként feleslegesen égetné el az üzemanyagot a városközpontokban vagy az autópályán a stop-and-go forgalomban.
- **A tehervonatok 80 százalékkal kevesebb CO2-t bocsátanak ki** árutonna kilométerenként, mint a teherautók, ez a közlekedés rejtett környezeti, éghajlati és baleseti költségeiben is megmutatkozik

A vasúti szállítás már 90%-ban villamos vontatással teljesíti fuvarfeladatait

- **Az autóipar még csak most fedezi fel magának az alternatív hajtásokat**, az elektro mobilitás már valósággá vált a vasúti teherszállításban
- Tehervasutak **ökológiai egyensúlya** a többi közlekedési módhoz képest még **jobb**.

A tehervonatok biztonságosak

- Az emberek és az áruk sokkal nagyobb biztonságban vannak a sínen, mint az utakon.
- **Számos veszélyes áru csak vasúton szállítható.**
- Egy teherautóhoz képest **akár 42-szer kisebb a balesetveszély.**

A vasút munkahelyeket teremt

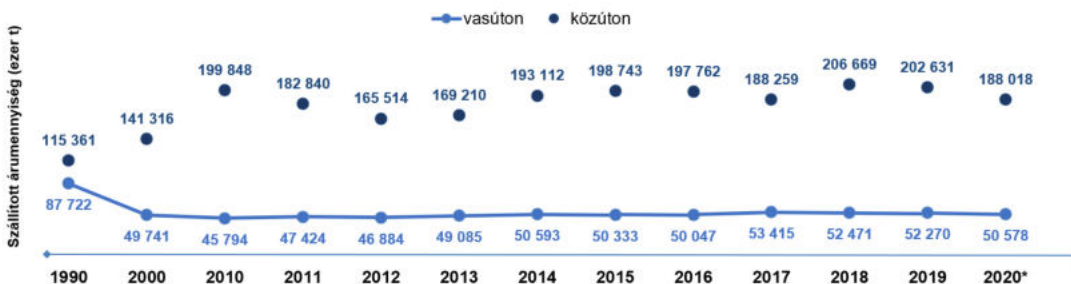
- A vasúti ipar és a vasúti közlekedési társaságok a legfontosabb munkaadók Magyarországon.

A vasút nélkülözhetetlen export képességünk megtartásában

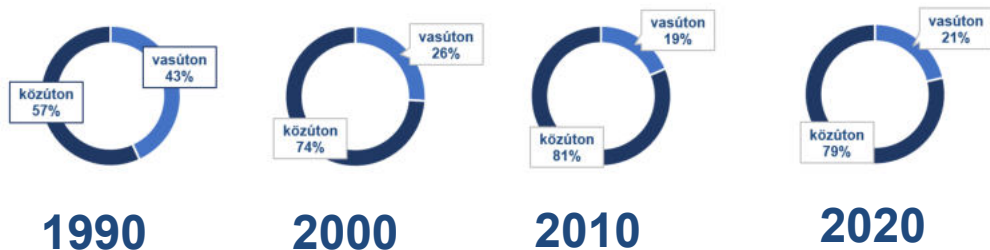
- Magyarországon csaknem **minden hatodik munkahely exporttól függ.**
- **Hatékony vasúti infrastruktúra nélkül Magyarország nem lenne sikeres exportország.**
- **Tranzitorként profitálunk a vasúti teherszállításból**

Klíma szempontjából kívánatos, hogy a vasúti teherszállításnak magas részesedése legyen a szállítási piacon

Összes szállított árumennyiség
NÖVEKEDÉS

Vasúton szállított árumennyiség
STAGNÁL

- 2020-ban a **vállalkozó vasúti társaságok** a teljes magyarországi **teherforgalom 21 százalékát tették ki.**
- Ez **11346 millió tonnakilométernek** felel meg, amelyet tehervonatok tesznek meg.
- A **modális felosztás legnagyobb részét** azonban továbbra is a **teherautók adják, 79 százalékot.**

EURÓPAI UNIÓ VASÚTI SZÉKTOR JÖVŐJÉT KIJELELŐ DIREKTÍVÁI

EURÓPAI ZÖLD MEGÁLLAPODÁS

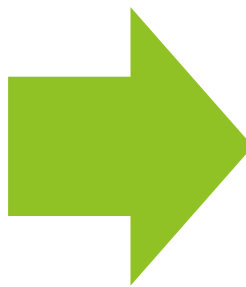
Európa klímasemlegessé válása gazdasági és társadalmi átalakuláson keresztül

FENNTARTHATÓ ÉS INTELLIGENS MOBILITÁSI STRATÉGIÁ

Átfogó célja a vasúti ágazat újjáélesztése és versenyképesebbé tétele a többi közlekedési móddal szemben

„FIT for 55”

A CO₂ kibocsátás 55%-os csökkentése 2030-ig, és teljes karbonsemlegesség 2050-re

HAZAI VASÚTI SZÉKTOR JÖVŐJÉT KIJELELŐ STRATÉGIÁI DOKUMENTUMOK

NEMZETI TISZTA FEJLŐDÉSI STRATÉGIÁ

Magyarország klímavédelmi politikáját tartalmazó alapidokumentum

NEMZETI KÖZLEKEDÉSI STRATÉGIÁ

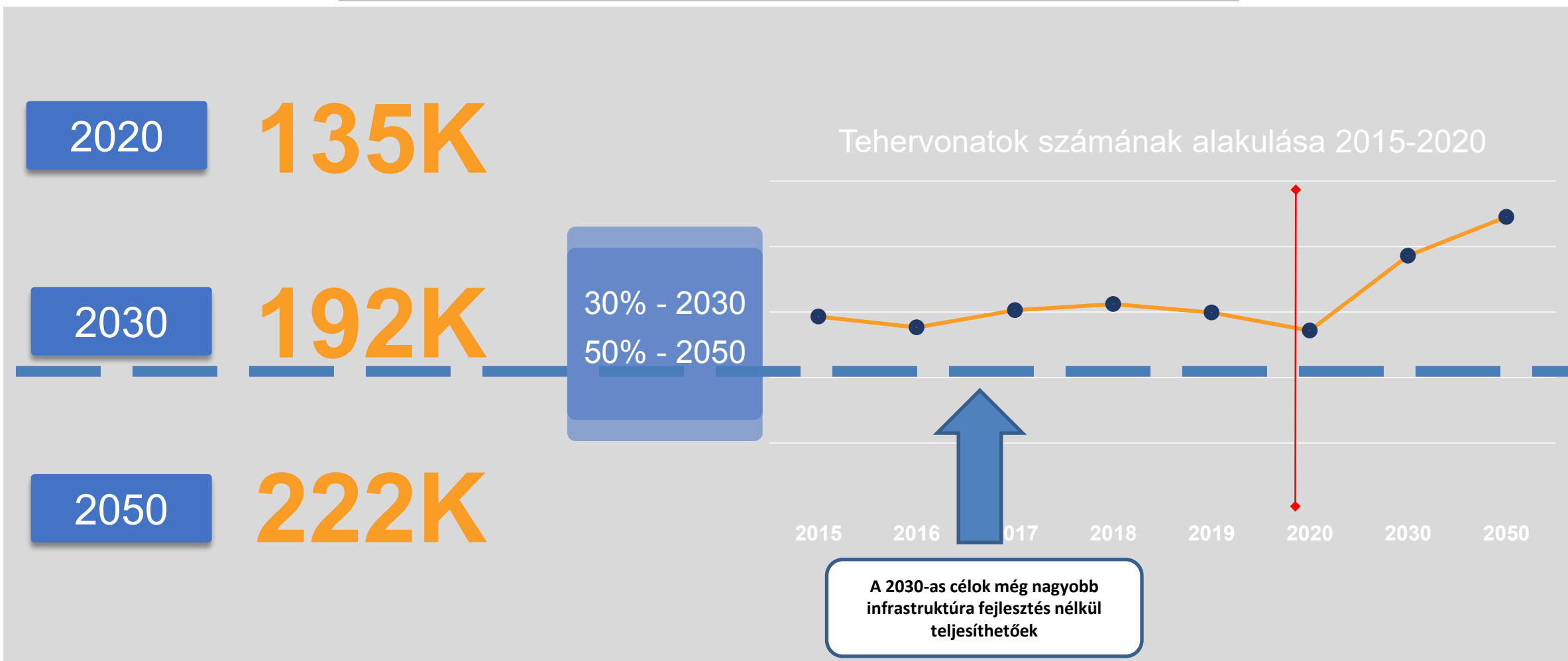
Magyarország vasúti stratégiájának alapidokumentuma

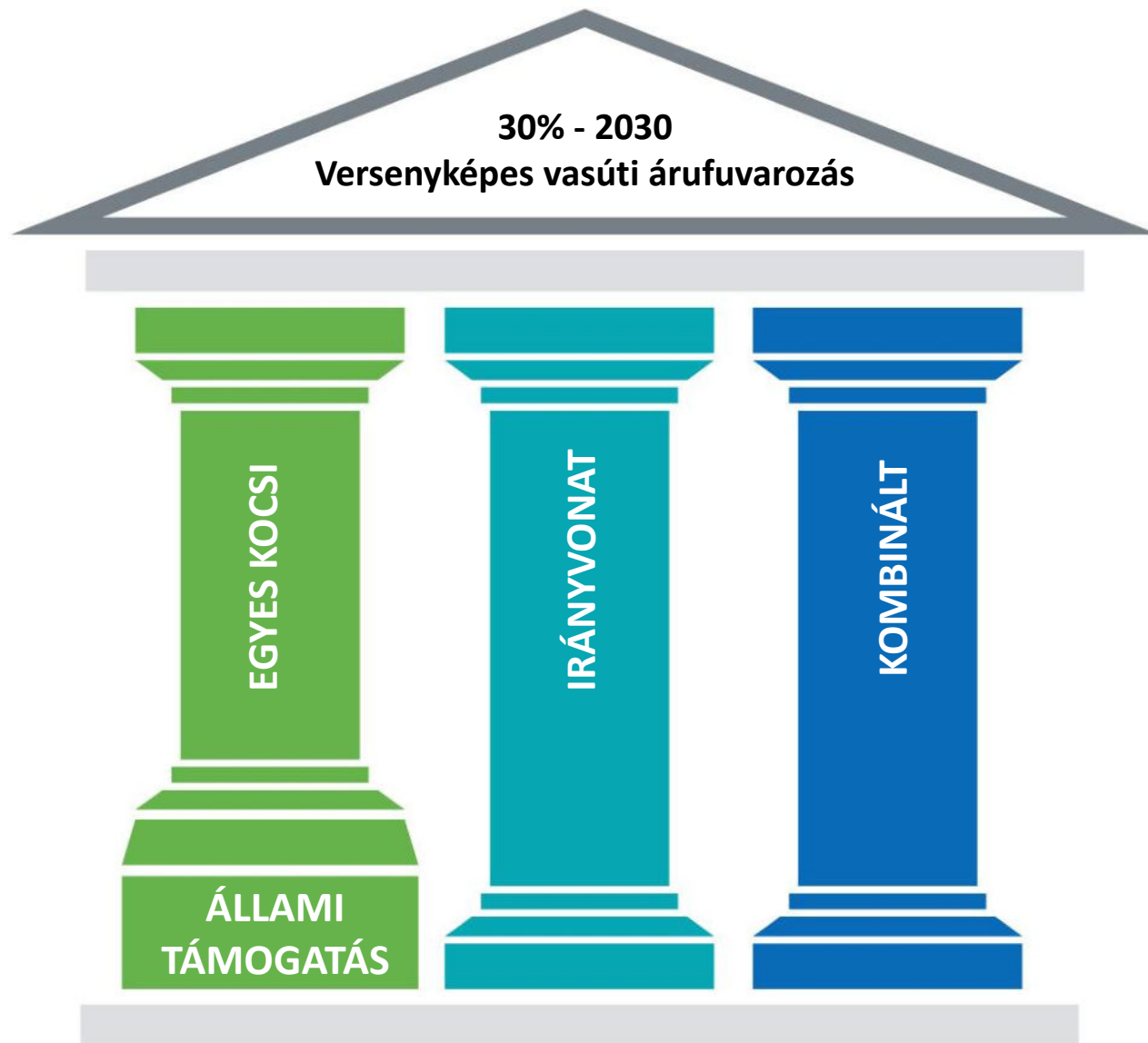
VERSENYKÉPES VASÚT 2030

Hatékony pályahálózatú, szolgáltatás-központú és fenntartható vasút

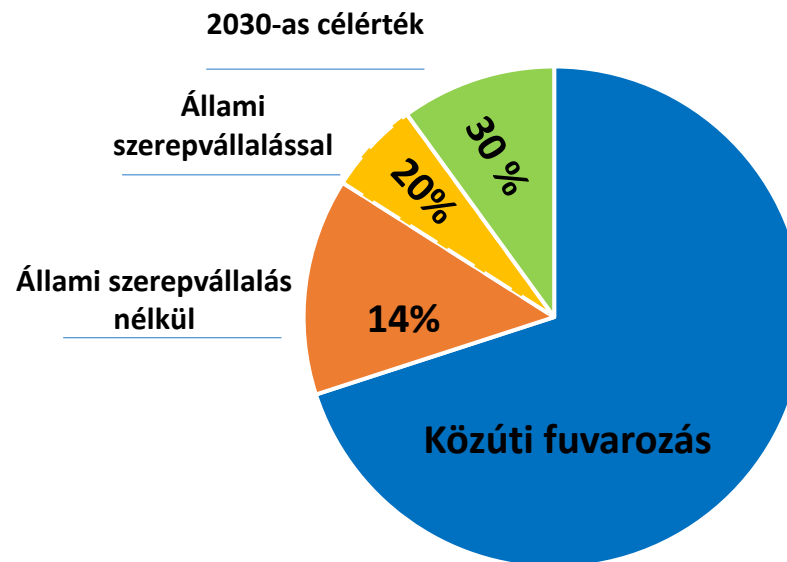
ORSZÁGOS LEVEGŐTERHELÉS CSÖKKENTÉSI PROGRAM

A klímavédelmi célok eléréséhez sürgősen növelni kell a vasúti teherszállítás részesedését.
2030-ra tehát a teherforgalom 30 százalékának vasúton kell történnie.

Vasúti fuvarozás

Áru fuvarozási teljesítmény %-os megoszlás - 2022

Összeomlás esetén elérhetetlenek a célkitűzések és közvetlen hatás a többi fuvarozási szegmensre

„A vasút alapvető feladata a lakosság mobilitási igényeinek kiszolgálása és a gazdaság versenyképességének növeléséhez történő hozzájárulás”

- Hazánkban letelepedő akkumulátorgyárak alapanyag és késztermék szállításának biztosítása (veszélyes áru)
- A török-magyar kereskedelmi forgalmat meg kell duplázni, ekkora terhelést a közút már nem fog elbírn
- Az energiabiztonság fenntartása érdekében a stratégiai gyárak alapanyag beszállítását fenn kell tartani
- Túlterhelt közutak tehermentesítése
- Szárazföldi útvonal biztosítása az Ukrán gabonának és alapanyagellátás

A LEHETŐ LEGTÖBB VESZÉLYES ÁRU SZÁLLÍTÁSÁNAK ÁTHELYEZÉSE VASÚTRA – VASÚTI VESZÉLYES ÁRU MUNKACSOPORT

Aktív párbeszéd és információáramlás fenntartása

Nemcsak azt szükséges megbeszélni, hogy mit kell optimalizálni, hanem azt is, hogy mi megy jól, hogy együtt finomíthassuk a folyamatokat, és hosszú távon folyamatosan adaptálni lehessen és javítani azokat;

Az ellenőrzési gyakorlatnak rutinszerűnek kell lennie

Minden szállítást zökkenőmentesen kell tudni felügyelni, a folyamatokat dokumentálni és folyamatosan fejleszteni és az esetleges veszély elhárítást a lehető legrövidebb időn belül el kell tudni végezni;

„Új” veszélyes áruk – soha nem szabad abbahagyni a tanulást

Mindig fontos, hogy naprakészek maradjunk, ha veszélyes árukról van szó. Csak az elmúlt néhány évben annyi minden történt a hidrogén- és akkumulátorszállításban, hogy elengedhetetlen a folyamatos tanulás és képzés.

V0 Budapestet délről
elkerülő vasútvonal
előkészítése

Veszélyes áru szállításával összefüggő
kormányrendeletek módosítása

HUNGRAIL Veszélyesáru
Munkacsoport

BM-OKF - HUNGRAIL
együttműködési
megállapodás

HUNGRAIL
VASÚTAKADÉMIA
Minősített RID oktatói
képzés megteremtése

Veszélyes áruszállítás
egységes bejelentési
rendszerének
kialakítása

Veszélyes áruszállítás
egységes bejelentési
rendszerének
indulása

Határon történő
ellenőrzés
anomáliáinak
vizsgálata

HUNGRAIL
VASÚTAKADÉMIA
Minősített RID oktatói
továbbképzés
beindítása

2015

2016

2017

2018

2019

2020

2021

2022

Mit kell elszállítanunk – versenyképes áron, megfelelő minőségben, kiszámíthatóan

Közútra
terelődés
veszélye

Nagy

Alacsony vasúti affinitás

- Rövid szállítási idő
- Magas megbízhatóság
- Kisebb áruméret
- Utolsó mérföldes hozzáférés hiánya

Közepes

Magas vasúti affinitás

- Nagy volumen
- Nehéz/veszélyesáru
- Készletezés

Alacsony

Vasúti affinitás (egyres kocsifuvarozás)

- Nehéz/veszélyesáru
- Flexibilis szállítási idő
- Túlméretes áruk

A vasúti fuvarozással kapcsolatban a következő megrendelői elvárások :

- fuvarozási igény megjelenésének gyakorisága és szezonalitása,
- árérzékenység,
- időérzékenység,
- fuvarozási távolság,
- kiszolgálás rugalmassága,
- különleges szállítási körülmények igénye.

Pl.: a műtrágya, a gabona, a cukorrépa, továbbá a műanyagipari hulladékok esetében jelentősen árérzékenyek a megbízók. Az ásványolaj esetében inkább csak árérzékenységről lehet beszélni, míg a vegyipari termékek vasúti fuvarozása a közúttal való korlátozott versenyképessége miatt már a kevésbé árérzékeny kategóriába tartozik.

30% 2030-RA VASÚTI ÁRUFUVAROZÁSI VERSENYKÉPESSÉGI PROGRAM

1 MAGYARORSZÁG VASÚTI ÁRUFUVAROZÁSI TRANZITKÉPESSÉGÉNEK NÖVELÉSE

Nemzetközi átjárhatóság megteremtése Kelet-Nyugat illetve Észak-Dél irányban, a vasúti áru fuvarozás szempontjából fontos szakaszokon, hiányzó infrastruktúra elemek megteremtése

2 EGYENSZILÁRDSÁGÚ HÁLÓZAT KIALAKÍTÁSA, VASÚT ELÉRHETŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSA

Vasútigényes termékeket előállító vállalatok bekapcsolása a nemzetközi kereskedelmi vérkeringésbe, vasút újszerű összekapcsolása a ügyfelekkel

3 REGIONÁLIS LOGISZTIKAI ELOSZTÓKÖZPONTTÁ VÁLÁS FELTÉTELEINEK MEGTEREMTÉSE

Átrakási infrastruktúrák fejlesztése, kombinált fuvarozás fejlesztése

4 „ENERGIAHATÉKONY KÖZLEKEDÉS”

Energiahatékony és gazdaságos vasúti áruszállítás megvalósítása energiahatékonsági intézkedések által

5 INNOVÁCIÓ

A jelenlegi infrastrukturális adottságok között kell olyan technológiai eszközöket használni, amelyek segítségével növelhető a kapacitás.

6 MÓDVÁLTÁST ELŐSEGÍTŐ SZABÁLYOZÁSI KÖRNYEZET KIALAKÍTÁSA

Egyenlő versenyfeltételek biztosítása a vasúti áru fuvarozás számára a közúttal szemben

A Fenntartható és Intelligens Mobilitási Stratégia célkitűzéseire és cselekvési programjához igazítva

A vállalkozó vasúti társaságoknak számos akadállyal kell megküzdeniük, és nem tudják teljes mértékben kiaknázni a benne rejlő lehetőségeket.

Szűk keresztmetszetek

- eltérő pályaparaméterek
- pályakapacitás korlátozások

Forgalomszervezés

- központi forgalomirányítás
- távvezérelt rendszerek
- hosszútávú karbantartás tervezés

Működési környezet

- fuvaroztatók fogadókészsége
- határátlépési szabályok

Pályakapacitás

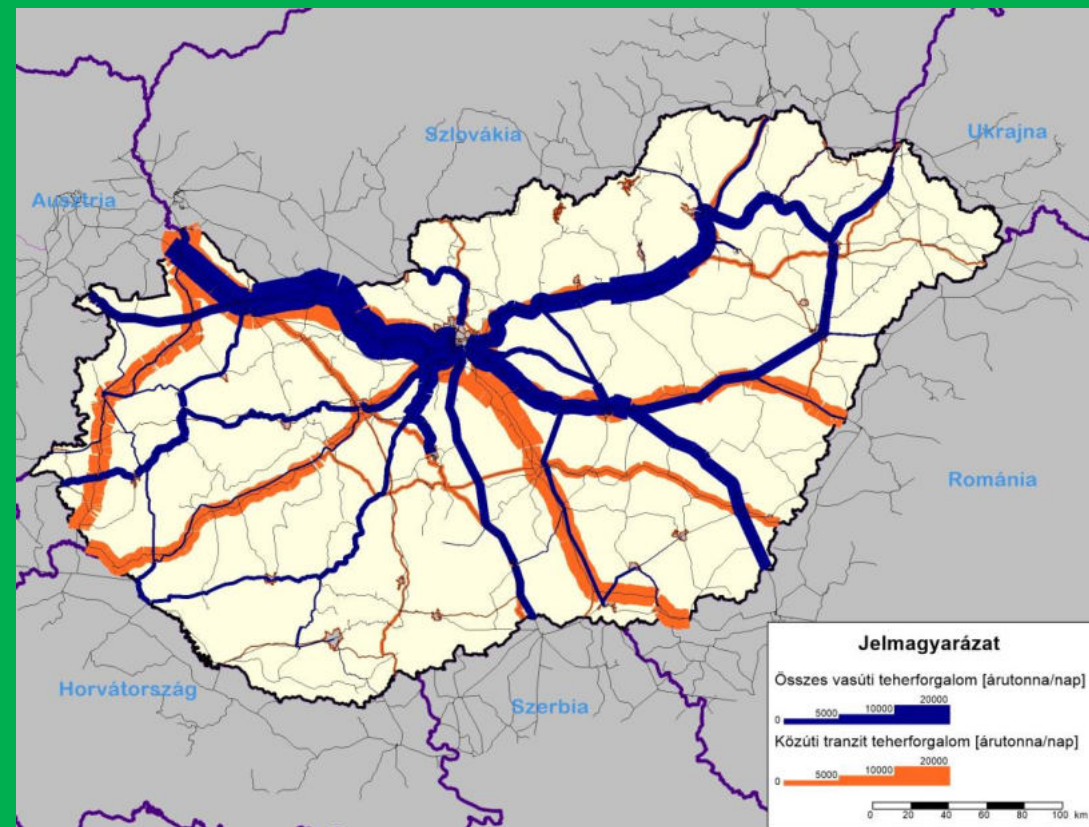
- tranzit forgalom elterelése Budapestről: V0
- elővárosi szakaszokon ütemes menetrend és tehervonati közlekedés összehangolása

60 km/ óra

13 km/ óra

1. Magyarország vasúti áruszállítási tranzitképességének és átjárhatóságának növelése

□ Villamosítás

A magyar vasúthálózat 40%-a jelenleg villamosított. A kormány 55%-os céljának eléréséhez még évente körülbelül 100 km-t kell felszerelni 2030-ig.

A HUNGRAIL javasolja...

A vasúthálózat 700 km-en történő villamosítását, beleértve a határátkelőhelyeket és az elkerülő útvonalakat 2030-ig valamint a dízel vontatású korridorok villamosítása

□ Egyszerűsített infrastruktúra karbantartás

Magyarországon hosszadalmas, több napos késéseket okozó folyamat a határokon történő átjutás, a hazai vasúthálózaton jelentős pályacapacitás korlátozások és lassújelek, valamint kerülő útvonalak használata miatt megnőtt az országon való átjutási idő

A HUNGRAIL javasolja...

TOP-IGÉNY

Évente legalább 40 milliárd forint forrás biztosítását a pályahálózat-működtetők részére a szükséges pálya karbantartási munkák elvégzésére, a lassújelek folyamatos felszámolására

□ Budapest szűk keresztmetszet feloldása

A vasúti áruforgalom több mint 67%-a kénytelen keresztül haladni Budapesten, melynek 2/3-a indokolatlanul halad át a fővároson. A hazai vasúti forgalom alapvető szűk keresztmetszete Budapest.

A HUNGRAIL javasolja...

TOP-IGÉNY

Dedikált vasúti árufuvarozási folyosó létrehozása, évente 222 ezer lekötöttségére alkalmas működési modell kidolgozása

□ TEN-T „Core” network kiépítése

Jelenleg a pályaállapotok és a nem egységes pályaparaméterek miatt, a tehervonatok menetrendszerűsége 65%, ami nem teszi lehetővé a versenyképes szolgáltatás nyújtást.

A HUNGRAIL javasolja...

TEN-T Core Network elemeinek 2030-ig történő kiépítése 740 méteres vonathossz és 225 Kn tengelyterhelés kiépítésének figyelembe vételével – egy úgynevezett kulcsálózatot létrehozva

□ Határforgalom fejlesztése

A vasúti teherszállítás különösen nagy távolságokon jövedelmező. Ennek megfelelően a határokon átnyúló vasúti áruszállítás akadályait is meg kell szüntetni.

A HUNGRAIL javasolja...

A nyelvi akadályok leküzdését célzó intézkedések felgyorsítását, a határforgalmi megállapodások megújítását valamint a hatósági munka vasúttechnológiai műveletekkel történő összehangolását, határellenőrzési tevékenységek műszaki berendezésekkel történő fejlesztése

□ Forgalmatszervezés fejlesztése

A modern forgalmatszervezési eszközök alkalmazása már sürgető, mivel 2030-as célok elérése, csak az új technológiák bevetésével érhető el, mivel rendkívül elavultak a mostani rendszerek

A HUNGRAIL javasolja...

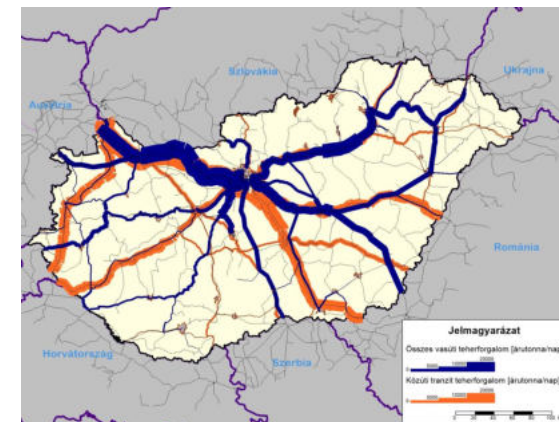
Központi forgalmirányítás rendszer és távvezérelt rendszerek bevezetését a pályahálózaton

60 km/ óra

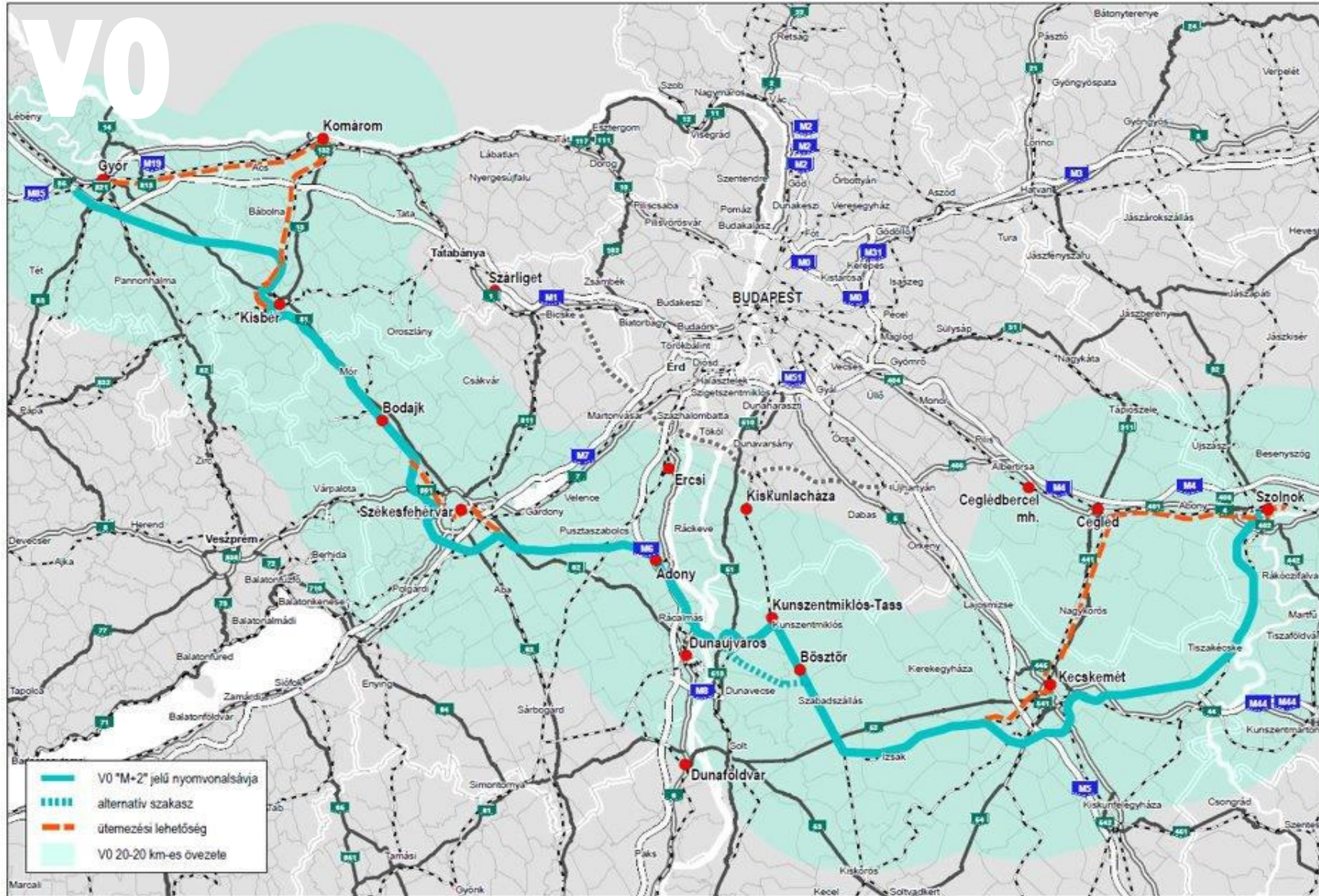
13 km/ óra

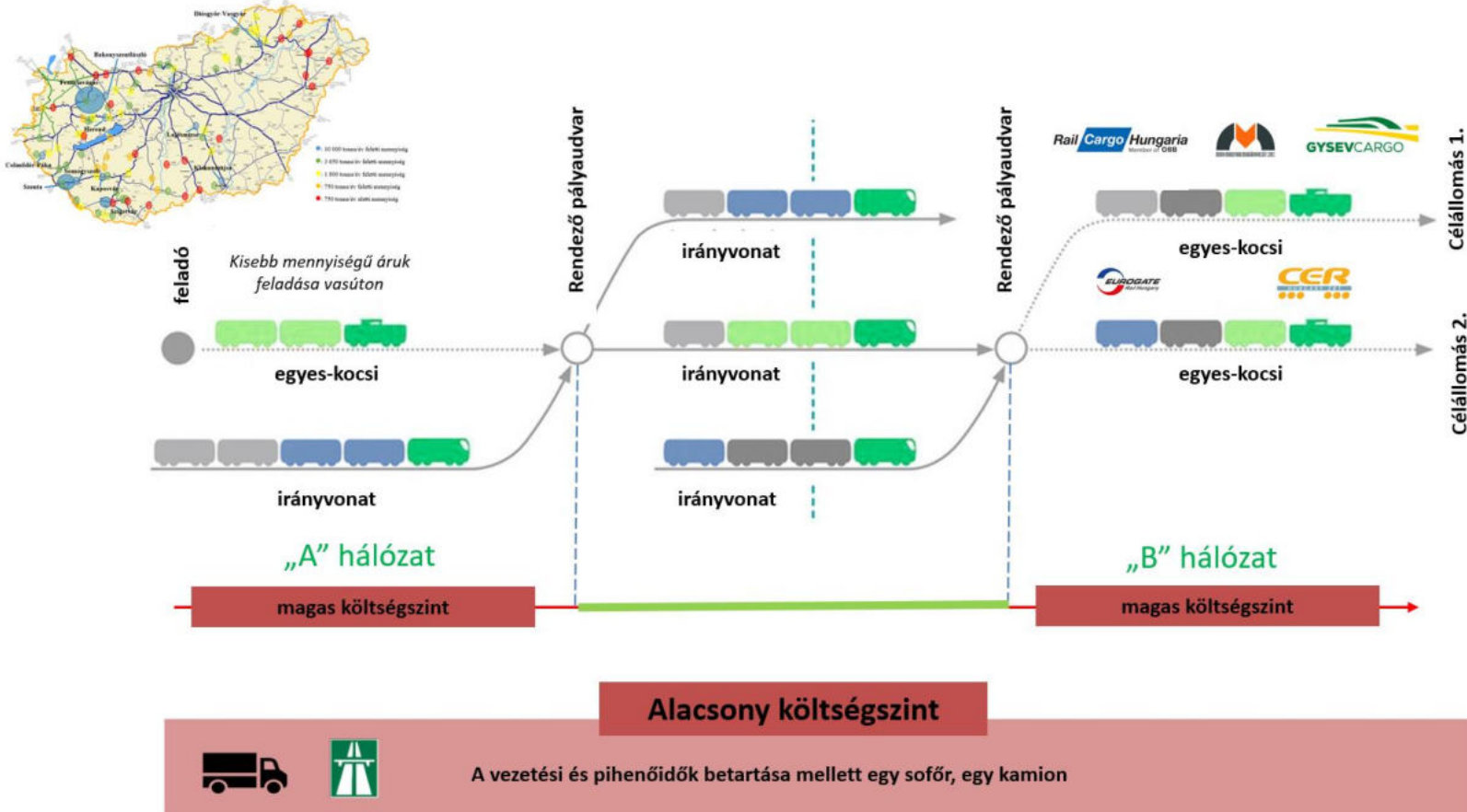
„V0” Budapestet délről elkerülő vasútvonal

V0

2. EGYENSZILÁRDSÁGÚ HÁLÓZAT KIALAKÍTÁSA, VASÚT ELÉRHETŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSA

□ Egyes kocsi fuvarozás támogatási rendszerének megerősítése

A vasúti fuvarozás alappilléret jelentő szegmens fuvarozás évente 10-12 millió tonna árut tart vasúton. Támogatási program 2021-2025 között szól, ennek hiányában a szegmens nem fenntartható.

A HUNGRAIL javasolja...

TOP-IGÉNY

Támogatási rendszer fenntartásához szükséges forrás biztosítása a vállalkozó vasutak részére és a pénzügyileg fenntartható működéshez szükséges feltételek megteremtését 2025-ig

- Iparvágányok reaktiválása, újak létesítése
- Közforgalmú rakodók létesítése
- Összekötő és csatlakozó vágányok korszerűsítése
- Rendezőpályaudvarok jövőbeni funkcióinak felülvizsgálata
- Egyéb adminisztratív intézkedések az egyes kocsi fuvarozás ösztönzésére

700 vállalat vasúti kiszolgálása

Energiabiztonság fenntartása

400 feladási pont
hazai termelőhelyek
logisztikai központok
gyárak

Európai kereskedelmi
vérkeringésbe való
bekapcsolódás

A támogatási program felfüggesztésének közvetlen negatív hatásai

Közútra gyakorolt hatások

Vasútra gyakorolt hatások

Vállalatokra gyakorolt hatások

Környezetre gyakorolt hatások

3. REGIONÁLIS ELOSZTÓKÖZPONTTÁ VÁLÁS FELTÉTELEINEK MEGTEREMTÉSE

Átrakókapacitások fejlesztése

- ❑ Konténerterminál hálózat fejlesztése a vasúti áru fuvarozás szempontjából fontos vasúti tengelyek mentén, meglévő terminálok kapacitás fejlesztése
- ❑ Kombináltfuvarozás szempontjából fontos infrastruktúra elemek fejlesztése

Logisztikai elosztóközpont szerep megszerzése

Közúti fuvarozás bekapcsolása az intermodális fuvarozásban

- ❑ Terminálokról történő el- és felfuvarozás szabályrendszerének felülvizsgálata
- ❑ Útdíjrendszer reform
- ❑ 40 t helyett 44 tonna szállítása a rakodóhelyekre
- ❑ Nem daruzható félpótkocsik szállítására alkalmas vasúti kocsik beszerzésének támogatása
- ❑ Ösztönzőrendszer bevezetése

Közúti teherforgalom vasútra terelése

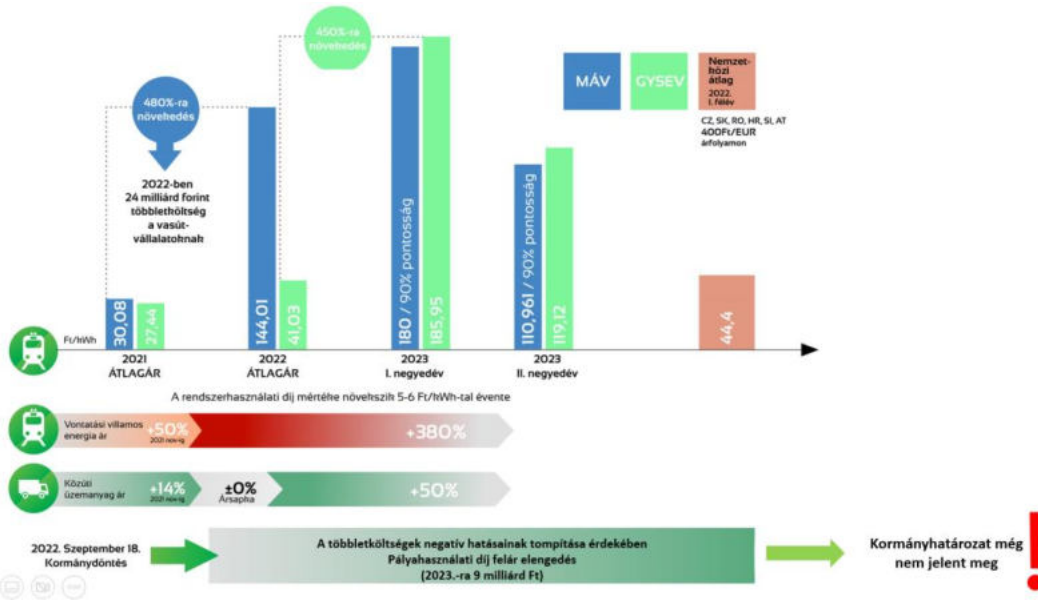

Záhonyi átrakóközvet fejlesztése

- ❑ További gördülőállományok, teherautók mozgósítása
- ❑ A szállítási hálózatok és az átrakó terminálok kapacitásának javítása
- ❑ A vámműveletek és egyéb ellenőrzések felgyorsítása
- ❑ Tároló kapacitások növelése
- ❑ Meglévő infrastruktúra javítása

Záhony felhelyezése a globális logisztikai térképre

4. Energiahatékony vasúti rendszer – vontatási villamosenergia ár növekedés drasztikus hatásainak csökkentése

24 milliárd forint többletköltség a vállalkozó vasúti társaságoknál 2022-ben

ENERGIAVÁLSÁG KEZELÉSE

Vontatási villamosenergia beszerzés módosítása

Cél: 90%-os pontossággal, előre ismert árak, kiszámíthatóság, a piacon elérhető legalacsonyabb ár mellett;

PHD felár elengedés, mentőcsomagok kiterjesztése a vasúti szektorra

Cél: Olyan üzletpolitikai kedvezmény elérése, amely könnyen adható a szektor minden szereplője számára megkülönböztetés mentesen és nem minősül állami támogatásnak a hosszú brüsszeli engedélyeztetési folyamat miatt

Energiahatékonyt javító intézkedés csomag

Cél: Mivel a legolcsóbb energia a fel nem használt energia, ezért olyan javaslatok kerülnek kidolgozásra, melyek jelentősen csökkentik a vállalatok energiafelhasználását és ezekhez szükséges finanszírozási lehetőségek felkutatása mellett

Tényalapú vontatási villamosenergia elszámolás

Cél: a jelenlegi általánalapú elszámolás helyett az energiafelhasználást csökkentő tényalapú elszámolás feltételeinek megteremtése mind pályahálózat-mind vasútvállalati oldalról

Önálló vontatási villamosenergia beszerzés feltételrendszerének kialakítása

Cél: A pályahálózat-működtetők beszerzési kockázatának vasútvállalatokhoz történő telepítésének felszámolása, alternatív beszerzési lehetőségek elérésének biztosítása 2025 január 1-től.

Köszönöm a figyelmet!

